

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo

Høring – forslag til endringer i vassdragsreguleringsloven og industrikonsesjonsloven

Vi viser til Olje- og energidepartementets (OED) høringsbrev av 18.11.2016 med forslag til revisjon av lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall mv. (industrikonsesjonsloven) (ikl) og lov 14. desember 1917 nr. 17 om vassdragsreguleringer (vassdragsreguleringsloven) (vregl).

Energi Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for norsk fornybarnæring. Vi representerer ca. 280 bedrifter som produserer, frakter og selger strøm og varme. Medlemsbedriftene står for 99 prosent av kraftproduksjonen og dekker 90 prosent av nettkundene i Norge. Fornybarnæringen jobber for bedre klima, sikker forsyning og grønn vekst.

Vi vil takke for muligheten til å komme med innspill. Forslagene gjelder to lover som utgjør helt sentrale rammebetingelser for vår næring.

1. Innholdet av forslagene

OED foreslår i henhold til høringsbrevet «en rekke språklige og lovtekniske oppdateringer og forenklinger. Forslaget vil gjøre lovteksten lettere tilgjengelig for tiltakshavere, sentral og lokal forvaltning, organisasjoner, grunneiere og andre som berøres av loven. Forslaget følger opp regjeringens intensjon om forenklinger som fremgår av Meld. St. 25 (2015-2016). Formålet med høringsforslaget er å forenkle lovverket med utgangspunkt i at det ikke gjøres materielle endringer i dagens rettsstilstand. Departementet har lagt stor vekt på at det ikke gjøres materielle endringer, bortsett fra mindre endringer som ikke vil få vesentlige konsekvenser. Slike endringer er forklart nærmere i høringsnotatet der dette foreslås.»

Departementet foreslår for det første å endre navnet på industrikonsesjonsloven til «vannfallsrettighetsloven». Det foreslås en omstrukturering av bestemmelsene, kapittelinndelingen og fortløpende nummerering av lovparagrafene. Det foreslås at loven gjøres mer oversiktlig ved at bestemmelsene tematisk samles i kapitler. Det foreslås en forklarende overskrift for hver paragraf. En mest mulig lik oppbygging av de ulike paragrafer og ledd skal gi pedagogiske forenklinger. Innenfor de enkelte paragrafer og ledd foreslås språklige oppdateringer, samt en reduksjon i detaljnivået for hva som skal stå i lovteksten. Det foreslås åtte kapitler i loven. Departementet legger til grunn at rettskilder utenfor selve lovteksten, som i dag vektlegges ved lovtolkningen, fortsatt vil gi holdepunkter for hvordan de reviderte lovbestemmelsene skal forstås.

Departementet foreslår for det andre en omstrukturering av bestemmelsene i vassdragsreguleringsloven, kapittelinndeling og fortløpende nummerering av lovparagrafene. Det foreslås at loven gjøres mer oversiktlig ved at bestemmelsene tematisk samles i kapitler. Det foreslås en forklarende overskrift for

hver paragraf. En mest mulig lik oppbygging av de ulike paragrafer og ledd skal gi pedagogiske forenklinger. Innenfor de enkelte paragrafer og ledd foreslås språklige oppdateringer, samt en reduksjon i detaljnivået for hva som skal stå i lovteksten. Det foreslås åtte kapitler i loven. Særbestemmelsene om stor vannkraft i elver (vannkraft med midlere årsproduksjon over 40 GWh) foreslås flyttet fra vannressursloven til vassdragsreguleringsloven. Departementet foreslår videre å gjøre større bruk av henvisninger til oreigningslova og oppheve særregler om ekspropriasjon i vregl. Departementet legger til grunn at rettskilder utenfor selve lovteksten, som i dag vektlegges ved lovtolkningen, fortsatt vil gi holdepunkter for hvordan de reviderte lovbestemmelsene skal forstås.

2. *Overordnede synspunkter*

Energi Norge støtter formålet med forslagene og hoveddelen av innholdet i forslagene. Vi mener det er bra at dette sentrale lovverket nå gjøres mer tilgjengelig for brukerne gjennom oppdateringer og forenklinger. Energi Norge vil generelt berømme departementet for et grundig arbeid.

Vi har samtidig noen spørsmål og kritiske bemerkninger til enkelte av de konkrete forslagene nedenfor i punktene 3 (vannfallsrettighetsloven) og 4 (vassdragsreguleringsloven). Våre henvisninger er til de nye paragrafene som foreslås med mindre noe annet klart fremgår.

Energi Norge har i tråd med OEDs intensjon bak endringsforslagene hatt som utgangspunkt at våre merknader ikke skal innebære forslag om ytterligere materielle endringer i forhold til hvordan regelverket nå praktiseres.

Dette gjør vi selv om det foreligger et langt større forenklingspotensiale med begrensede materielle konsekvenser i andre deler av regelverket enn det OED nå har sendt på høring. Høringsdokumentene reflekterer etter vårt syn ikke det som burde være prioriterte endringer for gjennomføring av regjeringens visjon om fornying, forenkling og forbedring. Vi vil her nevne:

- Omlegging av konsesjonskraft- og konsesjonsavgiftsregelverket med sikte på en effektiv og samfunnsmessig rasjonell utnyttelse av vannkraftressursene på en bedre måte
- Opphevelse av den foreldede bestemmelsen om 25 % mererstatning
- Forlenget adgang til leie av fall (30 år)
- Mer fleksibel gjennomføring av regelverket om privat minoritetsseierskap (gjennomstrømnings- og blokkprinsippet)
- Forenklete og mer forutsigelige administrative prosedyrer for godkjenning av endringer i eierskap, bruk av unntak etter industrikonsesjonsloven samt generelt lang saksbehandlingstid i NVE og OED. Dagens rettsituasjon uten noen nedre grense for krav om godkjenning av endringer i eierstruktur sammen med svært vide skjønsmessige bestemmelser for forvaltningens bruk av unntak gir særlig stor uforutsigbarhet.

3. *Særlige synspunkter på enkeltelementer i forslaget til revisjon av industrikonsesjonsloven (den nye vannfallsrettighetsloven)*

a. Lovens korttittel

Lovens tittel er foreslått endret fra "lov om erverv av vannfall mv." til "lov om konsesjon for rettigheter til vannfall mv.". Samtidig er lovens korttittel foreslått endret fra "vannfallskonsesjonsloven" til "vannfallrettighetsloven". Lovens korttittel ble senest i oktober 2015 endret fra "industrikonsesjonsloven" til "vannfallskonsesjonsloven". "Vannfallskonsesjonsloven" synes fortsatt å være en dekkende korttittel for loven, og for å unngå unødig forvirring som følge av nok en endring så kort tid etter den forrige, vil vi foreslå at korttittelen "vannfallskonsesjonsloven" videreføres.

b. Vilkårshjemler og forholdet til vannressursloven § 66

Departementet forslår å fjerne utdaterte vilkårshjemler samt hjemler som bare er aktuelle for tiltak som også følger vregl eller vannressursloven. Dette støtter vi prinsipielt sett. Departementet opplyser imidlertid at hvis man likevel skulle ha behov for å sette slike vilkår, kan bestemmelsen om innkalling i vannressursloven § 66 anvendes. Dette bør klargjøres. Energi Norge vil i den forbindelse presisere at terskelen for å anvende § 66 er uforandret, nemlig at det må foreligge «særlige tilfeller». Forarbeidene til bestemmelsen skal slik departementet opplyser fremdeles som rettskilde «vektlegges ved lovtolkningen». Vi ber om at departementet klargjør at denne terskelen ikke endres, og at det må foretas en konkret vurdering. Det er ikke slik at ethvert behov for å sette vilkår generelt kan sies å utgjøre et «særlig tilfelle».

c. Unntak fra konsesjonsplikt - § 3

Gjeldende § 1 sjette ledd inneholder et generelt unntak som synes å innebære at det ved erverv av konsesjonspliktige fall som ikke skal utnyttas til vannkraftproduksjon kan gis tillatelse uten at grunnreglene i § 2 får anvendelse, med andre ord at også grunnkravet om offentlig eierskap (som i dag fremgår av § 2 første ledd) kan fravikes. Ordlyden i forslaget til ny § 3 tredje ledd synes langt snevrere idet tillatelse kan gis «uten at det settes vilkår etter kapittel 5 i denne lov», men slik at grunnkravet om offentlig eierskap som fremgår av § 4 i forslaget til revidert lov fortsatt skal gjelde. Dette synes å innebære en materiell endring som departementet ikke kommenterer.

Energi Norge mener i utgangspunktet at behovet for et unntak for tilfeller der ervervet har et annet formål enn kraftproduksjon fremdeles er tilstede, og at unntaket bør kunne gjelde også til fordel for private erververe. For eksempel kan erverv av en utmarkseiendom med et fall som er over terskelen for konsesjonsplikt, men som av ulike grunner ikke kan, eller planlegges utnyttet, være aktuelt både for private og offentlige selskaper.

Vi ber departementet om å sikre at unntaket videreføres i lys av at endringene ikke skal ha materielle konsekvenser.

d. Saksbehandlingsregler - kapittel 4 (§§12 – 16)

I et nytt kapittel 4, i §§12 – 16, foreslås inntatt en rekke saksbehandlingsregler. Bestemmelsene synes i stor grad å være utformet med utgangspunkt i en situasjon med erverv av «råfall», dvs. ikke-tidligere utnyttede vannfall. Dette er imidlertid ikke den mest relevante situasjon i dag. Mer praktisk er derimot overdragelse av allerede konsederte fall, aksjer eller andeler i selskaper som har slike rettigheter. I den forbindelse søkes det som oftest om unntak fra forkjøpsrett og konsesjonsbehandling etter gjeldende § 1 femte ledd. Dette er underkommunisert i høringsdokumentene. Når man først foretar en omfattende gjennomgang av lovens bestemmelser, bør loven oppdateres og saksbehandlingskapitlet tilpasses de situasjoner som er mest relevante i dag. Dette gjelder særlig § 12. Vi har ikke utformet konkrete forslag til endringer som kan ivareta dette, men ber departementet om å vurdere tilpasninger i lovteksten og uansett å gjenspeile de faktiske forhold bedre i lovproposisjonen.

e. Konsekvenser av overtredelse av konsesjonsvilkår og lovregler – §§ 17 og 32

Departementet foreslår å opprettholde bestemmelsene om tvangssalg i §§ 17 og 32 som sanksjon ved overtredelse selv om de som det sies antas å ha «mindre praktisk betydning». Vi kan i utgangspunktet ikke se at bestemmelsen har noen praktisk betydning etter innføringen av konsolideringsmodellen, og merker oss at departementet på andre områder hvor bestemmelser har tilsvarende liten praktisk betydning velger å foreslå opphevelse under henvisning til at det utgjør «mindre materielle konsekvenser». Endringer som innebærer at kravet om «reelt offentlig eierskap» ikke lenger er oppfylt dekkes av andre bestemmelser. Det er dermed uklart hvilke situasjoner §§ 17 og 32 tar sikte på å regulere. Vi foreslår at man er prinsipiell og følger samme tilnærming her, og opphever bestemmelsene om tvangssalg eller eventuelt forklarer nærmere i proposisjonen hvilke praktiske situasjoner som er aktuelle. Begrepet

«korporasjon» synes videre foreldet og uklart i § 32, og er ikke brukt andre steder i loven.

f. Overgangsregelen for utdaterte konsesjonsvilkår - § 35

Departementet foreslår en overgangsregel i § 35 som slår fast at vilkår som foreslås fjernet i loven fremdeles skal gjelde i tildelte konsesjoner. Vi mener dette er unødig og inkonsekvent. Enten er vilkårene utdaterte eller så er de det ikke. Derfor bør proposisjonen klargjøre at de utdaterte vilkårene heller ikke lenger vil gjøres gjeldende for tildelte konsesjoner fra den nye lovens ikrafttredelse. Forslaget til § 35 bør utgå. Tilsvarende gjelder også for forslaget til Vregl. § 38.

4. Særlig synspunkter på enkeltelementer i forslaget til revisjon av vassdragsreguleringsloven

a. Konsesjonskraft og konsesjonsavgift - §§ 11 og 12 (tilsvarende ikl §§ 18 og 19)

Vi merker oss at OED i tråd med Stortingets behandling av energimeldingen og rammen for denne høringen kun foreslår språklige oppdateringer i tråd med gjeldende praksis. Energi Norge ser frem til videre dialog med departementet om en omlegging med materielle konsekvenser på dette området i andre sammenhenger.

I denne høringen merker oss særlig forslaget om lovfesting av automatisk justering av konsesjonsavgiften hvert 5. år og språklige endringer i bestemmelsen om force majeure. Vi har ingen merknader til disse forslagene.

OED foreslår å beholde hjemmelen for å kunne sette som vilkår at det også skal avstås inntil 5 prosent konsesjonskraft til staten selv om dette åpenbart er en utdatert bestemmelse som aldri har vært brukt. Vi ber departementet være konsekvente og oppheve denne bestemmelsen. Den vil nå ikke bare være unødig, men virke misvisende.

b. Innlemmelse av elvekraftverk over 40 GWh - § 3

Departementet foreslår at vannkraft med midlere årsproduksjon over 40 GWh innlemmes i vregl. § 3 jf. §§ 1 og 2. Dette er store vannkraftverk i elver som til nå har vært regulert i vannressursloven, men likevel slik at mange av vregls. bestemmelser har kommet til anvendelse, jf. vannressursloven § 19. Departementet understreker at endringen ikke er ment å skulle få materielle konsekvenser.

Energi Norge mener at forslaget ikke er heldig på dette punktet og bryter med systematikken i lovgivningen. Det fremstår som ulogisk at kraftanlegg uten regulering skal gis konsesjon etter en reguleringslov Vassdragsreguleringsloven er i teknisk forstand en lov om aktiviteter som innebærer regulering av årlig vannføring. Den typen kraftverk det nå er snakk om å innta i loven, innebærer ingen slik regulering, og bør derfor ikke inntas. Spørsmålet ble som kjent vurdert forut for lovendringen i 1992. Konklusjonen den gang ble at vregl. ikke skulle utvides til også å gjelde elvekraftverk over 40 GWh. Se blant annet departementets gjengivelse av uttalelser i forarbeidene til lovendringen i 1992, inntatt på s 12 i høringsdokumentet. Der heter det blant annet at «som nevnt under kap. 2.1. er vassdragsreguleringslovens anvendelsesområde begrenset til å gjelde foretak som innebærer en regulering i teknisk forstand (dvs. en utjevning av den årlige vannføring). En oppdemming i forbindelse med utbyggingen av et såkalt elvekraftverk tar normalt ikke sikte på noen utjevning av årsvannføringen. Et slikt kraftutbyggingsprosjekt må derfor prinsipielt behandles etter vassdragsloven §§ 104 og 105. Det er blitt anført at denne rettsstilstand er uheldig og at vassdragsreguleringsloven § 1 annet ledd bør endres slik at loven også får anvendelse på elvekraftverk over en bestemt størrelse. Olje- og energidepartementet mener i likhet med arbeidsgruppen at vassdragsreguleringsloven ikke bør utvides til direkte å omfatte elvekraftutbygginger.»

Vi kan heller ikke se at forslaget innebærer noen lovteknisk forenkling av betydning.

Energi Norge er videre usikker på om det medfører riktighet at en endring ikke medfører materielle konsekvenser. Forslaget vil etter vår vurdering skape mindre forutberegnelighet for næringen.

Vregl. inneholder flere bestemmelser som per i dag ikke kommer til anvendelse på elvekraftverk over 40 GWh. Dette gjelder for eksempel bestemmelser om plikt til å avstå konsesjonskraft. Den alminnelige revisjonsadgangen i vregl § 10 nr. 3 kommer bare delvis til anvendelse. Unntak fra disse bestemmelsene foreslås riktignok videreført i departementets høringsforslag, også i revidert vregl. Slik vi ser det, representerer imidlertid det forhold at elvekraftverk over 40 GWh inntas i vregl en endring i utgangspunktet for sammenlikningen med reguleringstiltak, noe som igjen kan ha uforutsigbare konsekvenser over tid.

Ved å beholde hjemmelen for konsesjonsbehandling av elvekraftverk over 40 GWh i vannressursloven, markerer man at det er en vesentlig forskjell mellom de to tiltakstypene, som igjen begrunner hvorfor ikke alle av vregls bestemmelser skal komme til anvendelse fullt ut. Energi Norge mener derfor at forslaget om at elvekraftverk over 40 GWh skal inkluderes i § 3 er uheldig og ikke bør fremmes for Stortinget. Forslaget er ikke godt retts teknisk, og det skaper økt uforutberegnelighet for næringen.

c. Tidsbegrensinger i konsesjoner - § 6

Vi merker oss at departementet foreslår å opprettholde hjemmelen til å gi tidsbegrensede konsesjoner. Energi Norge har ingen innvendinger mot dette isolert sett. Vi synes imidlertid det er uheldig at det i høringsnotatet er skrevet at «der det foreligger leieavtale for bruk av vannfallet, vil denne gjerne være tidsbegrenset eller ha andre regler om opphør. Ved omgjøring av tidsbegrensning i slike saker [er det] langvarig praksis for å gi reguleringskonsesjonen på ubegrenset tid, men begrenset til den tid det foreligger leieavtale til bruk av fallrettighetene".

Dette er misvisende. Etter vårt syn er det ingen automatikk i at reguleringskonsesjonen skal og bør tidsbegrenses slik at den løper ut parallelt med en eventuell leieavtale. Dette er snarere tvert imot en uheldig kobling av offentligrettslige og privatrettslige forhold som rettslig sett ikke har noe med hverandre å gjøre. Det er ingenting i veien for at konsesjonen fortsatt gjelder selv om leieavtalen skulle utløpe. En fortsatt gjeldende konsesjon vil tvert imot gi konsesjonæren en hensiktsmessig posisjon i forhandlinger om forlengelse/fornyelse av leieforholdet. Skulle slike forhandlinger likevel ikke føre frem, har konsesjonæren anledning til å ekspropriere nødvendige rettigheter. Det er med andre ord ingen automatikk i at en reguleringskonsesjon må tidsbegrenses dersom konsesjonæren har en tidsbegrenset leieavtale, snarere tvert imot. Vi minner også om at reguleringsforeninger får tidsbegrensede reguleringskonsesjoner – uavhengig av om enkeltmedlemmer kan ha tidsbegrensede, leide fallrettigheter.

Vi ber departementet om endre omtalen på dette punktet i proposisjonen.

d. Klagesaksbehandling i Stortinget – gamle § 8

Vregl § 8 annet ledd gir i dag konsesjonssøkerne hjemmel for å klage til Stortinget dersom en konsesjonssøknad er avslått. Det er kun avslag på en konsesjonssøknad som konsesjonssøkeren kan bringe inn for Stortinget. OED foreslår å oppheve bestemmelsen som unødig dobbeltbehandling i det departementets avslag kan ankes til Kongen i statsråd. Energi Norge er usikker på denne klagebehandlingen gir en like uhildet, ny vurdering som behandling i Stortinget, men ser at enkeltsaksbehandling i Stortinget ikke nødvendigvis er i tråd med dagens forvaltningssystem. Vi vil imidlertid oppfordre OED til å legge særskilt til rette for en god og reell klagebehandling på området.

e. Juridisk bistand - § 13

Energi Norge merker seg departementets forslag om plikt til samordning mellom aktører for dekning av nødvendige utgifter til juridisk bistand. Vi støtter dette isolert sett, men vil samtidig peke på at vi opplever et betydelig press på hvilke utgifter som skal ansees som «nødvendig», og at det er viktig at det særlig i O/U-saker og revisjonssaker vurderes nøye om det foreligger et reelt juridisk behov. Samordning medfører ikke i seg selv at bistanden er å anse som «nødvendig». Dette må vurderes konkret. NVEs praksis og eksisterende retningslinjer er viktige for å forebygge unødige prosesskostnader, også der den er samordnet. Dette bør klargjøres i proposisjonen.

f. Standardvilkår - § 20

Konsesjonsvilkårsbestemmelsen i gjeldende vregl. § 12 suppleres i dag av et standard vilkårssett som tas inn i alle konsesjoner. Dette standard vilkårssettet er per i dag ikke forankret/hjemlet i annet enn forvaltningspraksis. Slik forvaltningspraksis kan endres (erstattes av ny forvaltningspraksis), uten at dette krever en formell lovendringsprosess. Denne forvaltningspraksisen foreslås nå i stor grad nedfelt i lovens § 20, jf. uttalelser på s 55 i høringsnotatet: «En lovteknisk oppdatering tilsier at hjemmelsgrunnlaget for pålegg som er blitt til gjennom forvaltningspraksis, og som praktiseres som gjeldende rett og er blitt en del av standardvilkårssettene, kommer tydeligere frem i lovteksten.»

Energi Norge er usikker på om endringen bare innebærer lovteknikk, eller om det indirekte innebærer en sementering av det vi opplever som en uklar skjønnsutøvelse. Lovfesting av forvaltningspraksis er ikke nødvendigvis heldig på dette området.

Vi viser til den pågående arbeidet med vurdering av forenklet innføring av standardvilkår også i *eksisterende* konsesjoner hvor vi har argumentert for behovet for at rammene for dagens praksis ved bruken av vilkårene i miljøforvaltningen innskjerpes. Dette gjelder særlig grensen mot alminnelige forvaltningsoppgaver knyttet til kunnskapsinnhenting. Vi mener derfor at endringsforslaget i denne høringen bør avvende utfallet av prosessen med forenklet innføring slik at rammene for standardvilkår sees i sammenheng.

g. Ekspropriasjon – tidligere § 16

Det foreslås at gjeldende bestemmelser i vregl. om ekspropriasjon oppheves og avløses av oreigningslovas alminnelige bestemmelser ut fra forenklingshensyn, jf. høringsnotatets s 65 flg. Etter departementets mening vil denne endringen ikke innebære materielle endringer.

Energi Norge ser at det kan være grunner til å foreta en gjennomgang av de aktuelle reglene. Det er for eksempel ikke hensiktsmessig at ordlyden i vassdragsreguleringslovens § 16 nr. 5 kan gi inntrykk av at det må påstevnes skjønn selv om konsesjonæren har minnelige avtaler med alle berørte grunneiere og rettighetshavere.

Vi overskuer imidlertid ikke konsekvensene av de foreslåtte endringene på dette området og er prinsipielt skeptisk til en opphevelse på en slikt krevende rettsområde uten en mer detaljert analyse. Den forenklete interne prosessen i OED forut for forslaget har ikke gitt rom for en slik analyse, og vi ser det som lite realistisk at høringsinstansene skal sørge for dette gjennom høringsrunden. Vi frykter at det kan oppstå utilsiktede materielle endringer og /eller prosessuelle endringer med konsekvenser for tidsbruk og kostnader for næringen.

Energi Norge ber derfor departementet om ikke å følge opp forslaget på dette punktet idet det ikke vil føre til vesentlig forenkling, men uforutsigbarhet, og ber om at spørsmålet heller tas opp i senere, bredere ekspropriasjonsrettslige gjennomganger.

h. Ekspropriasjon – særlig om nedleggelse og utløp av konsesjoner

I høringsnotatet punkt 7.1.3.2 (side 68) anfører departementet at når gjeldende § 16 nr. 2 slår fast at erstatningen skal bestemmes under forutsetning av at tiltaket blir stedsvarig, kan det føre til at en årlig erstatning forutsetter å løpe selv om anlegget blir nedlagt eller konsesjonen utløper. Dette mener departementet er en urimelig løsning, og foreslår bestemmelsen opphevet.

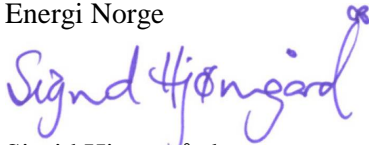
Etter vår oppfatning synes dette forslaget å være basert på en uriktig oppfatning av dagens rettstilstand. At årlige erstatninger forutsetter å løpe etter nedleggelse synes å være en forhastet slutning, ettersom det følger av (dagens) vregl. § 21 nr. 4 at «Plikten til å betale årlige erstatninger faller bort fra utløpet av det kalenderår hvori nedleggelsen er gjennomført.» Dersom konsesjonen er utløpt, men anlegget likevel ikke nedlegges, vil nok derimot den årlige erstatningen fortsette å løpe. Det er imidlertid ingen urimelig løsning dersom man analyserer de situasjonene hvor denne problemstillingen kan oppstå:

- Ved hjemfall til staten følger det av § 16 nr. 5 siste ledd at staten mot vederlag fra den tidligere konsesjonær overtar plikten til å betale fremtidige årlige erstatninger uten at det skjer noen ny utmåling. Staten overtar altså de rettigheter konsesjonæren har hatt.
- Hvis anleggene overdras til en ny konsesjonær, vil også han i praksis overta rettigheter og forpliktelser i forhold til grunneiere, herunder (den privatrettslige) retten til å endre vannføringen og plikten til å betale årlige erstatninger. Departementets forutsetning om at en ny konsesjonær må holde et nytt skjønn overfor grunneierne synes ikke i samsvar med alminnelig, ulovfestet tingsrett eller rettspraksis. Unntak kan tenkes dersom den nye konsesjonen innebærer behov for erverv av ytterligere rettigheter, for eksempel fordi HRV heves, da må det selvsagt fastsettes erstatning for tilleggsrettighetene.
- Dersom anleggene rent faktisk drives videre uten ny konsesjon er det heller ingen grunn til at årlige erstatninger skal stoppe, ettersom det forholdet at reguleringen da ikke lenger er lovlig ikke kan være noe argument for at grunneieren skal tåle inngrepet uten erstatning, eller henvises til å reise søksmål for å kreve erstatning.

Vi mener at dette er et eksempel som illustrerer vår anmodning om å ikke følge opp forslaget på dette punktet, se ovenfor under punkt 4 h.

Vennlig hilsen,

Energi Norge



Sigrid Hjørnegård
Direktør fornybar energi, klima og miljø



Knut F. Kroepelien
Juridisk rådgiver